

**«ТАРИХИЙ МАНБАШУНОСЛИК,
ТАРИХНАВИСЛИК, ТАРИХ
ТАДҚИҚОТЛАРИ МЕТОДЛАРИ
ВА МЕТОДОЛОГИЯСИНИНГ
ДОЛЗАРҒ МАСАЛАЛАРИ»**

*мавзудаги Республика XIV илмий-назарий
конференциясининг материаллари*

14

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ШАРҚШУНОСЛИК
УНИВЕРСИТЕТИ**

**ТАРИХИЙ МАНБАШУНОСЛИК,
ТАРИХНАВИСЛИК, ТАРИХ
ТАДҚИҚОТЛАРИ МЕТОДЛАРИ
ВА МЕТОДОЛОГИЯСИНИНГ
ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ**

**Республика XIV илмий-амалий
конференция материаллари**

Тошкент – 2022

“Тарихий манбашунослик, тарихнавислик, тарих тадқиқотлари методлари ва методологиясининг долзарб масалалари” // Республика XIV илмий-амалий конференция материаллари. 14-илмий тўплам [Тошкент давлат шарқшунослик университети. Масъул муҳаррир тар.ф.д., проф. М.М.Исҳоқов] Тошкент: 2022.

Ушбу тўпламда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 7 мартдаги 101-Ф-сон фармойиши, Ўзбекистон ОЎМТ Вазирлигининг 2022 йил 14 мартдаги 97-сон буйруғи, ТДШУ ректорининг 2022 йил 17 мартдаги 79-УМ-сонли буйруғи ижросини таъминлаш мақсадида 2022 йилнинг 21 апрель куни Тошкент давлат шарқшунослик университетида ўтказилган **“Тарихий манбашунослик, тарихнавислик, тарих тадқиқотлари методлари ва методологиясининг долзарб масалалари”** мавзусидаги анъанавий Республика илмий-амалий конференциясининг 14-навбати материаллари эълон қилинмоқда.

Анжуман ТДШУ илмий-тадқиқотлар режаси асосида шартномавий ҳамкор ташкилотлар – ЎзР ФА Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти, ЎзР ФА Тарих институти, ЎзР ФА Темурийлар тарихи давлат музейи, ЎзР ФА Ўзбекистон тарихи давлат музейи, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Қатағон қурбонлари хотираси давлат музейи билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Масъул муҳаррир:

Тарих фанлари доктори, профессор М.М. Исҳоқов

Такризчилар:

Тарих фанлари доктори, профессор Ж.Ҳ. Исмоилова

Тар.ф.н., доц. Р.Р. Алимова

Таҳрир гуруҳи:

Одилов Б.А., Мадраимов А.А.,

Худойназаров И.Б., Бекмурадов С.Т.

Тошкент давлат шарқшунослик университетининг 2022 йил
30 апрель куни бўлиб ўтган 9-сонли навбатдан ташқари
Кенгаши қарорига мувофиқ нашрга тавсия қилинган.

СЎЗ БОШИ

Хурматли илмий анжуман иштирокчилари!

Университетимиз “Марказий Осиё халқлари тарихи ва манбашунослиги” кафедрасининг 2009 йилда ташкил этилган “Тарихий манбашунослик, тарихнавислик, тарих тадқиқоти методи ва методологиясининг долзарб масалалари” мавзuidaги конференцияси анъанавий йиллик конференцияга айланиб, бугун унинг XIV навбати минбари атрофида тўпланиб турганимиздан ғоят мамнунман. Ушбу конференция ҳар йили тарихимизнинг турли муаммоли масалаларини, айниқса манбашунослик ва тарихшунослик сингари тарих фанининг ҳал қилувчи соҳалари бўйича долзарб масалаларни тадрижий равишда ўртага қўйиб, уларнинг ечимлари ҳақида Республикамиз илмий жамоатчилиги фикрларини ўз атрофига тўплаб келмоқда. Ушбу конференция материаллари йиллик жилдларига Республикамиз етакчи тарихчилари, академик олимлардан тортиб талабаларгача, ҳар йили юзлаб мақолалар келиб тушади. Бу ҳол конференциянинг Республикамиз илмий ҳаётидаги юксак ўрни ва нуфуздан дарак беради.

Дунё миқёсида барча халқларни ташвишга солиб турган COVID-19 туфайли Республикамизда ҳам бу хавfli касалликнинг олдини олиш бўйича жиддий ва тизимли чоралар кўриб турилган “Ҳамма уйда” шароитларда ҳам мамлакатимиз илмий ҳаёти бир лаҳза ҳам тўхтамаганидек, конференция ҳам тўхтаб қолмади. Айни шу мураккаб шароитларда унинг XII, XIII навбатлари ўтказилган эди.

Бу йилги конференция дастурида ҳам тарихимизнинг манбашуносликка оид 40 дан ортиқ мақолалар ўрин олган. Тарих фанини манбаларсиз тасаввур этиш мумкин эмаслиги ҳаммамизга маълум. Республикамиз қўлёзма фондларидаги бекиёс бой мерос устида олиб борилган ва бугун давом этаётган тадқиқотлар қанчалик муваффақиятга эришган бўлмасин, ҳали бу соҳада улкан вазифалар олдинда. Ўз навбатида, бу янги-янги фидойи манбашунос кадрлар авлодлари етишиб чиқишини талаб этмоқда.

“Мозийга қайтиб” иш кўрмоқ кабилида дастурдаги тарихшуносликка оид 20 дан ортиқ маърузалар фан истиқболи ва ўтмиш хатоларини такрорламаслик учун муҳим. Айниқса, минтақамизда тарих фанининг ҳолислиги, ҳаққонийлиги, манбалар асосида далил ва исботлилигини таъминлаш долзарб вазифа бўлиб турган вазиятда тарихшуносликнинг роли катта.

Конференция дастурида умумий тарихий жараёнлар, этнология, тарих тадқиқоти, таълими методи ва методологиясига оид ўнлаб маърузалар ҳам ўрин олган. Булар тарихнинг турли амалий ва назарий масалалари учун муҳим.

Бу йилги конференция дастуридан тасаввуф тарихи, тасаввуф манбашунослиги, фалсафаси, тасаввуфшунослик, тасаввуф тариқатларининг айрим йирик вакиллари мероси ҳақида бир қатор мақолалар ҳам ўрин олган. Ўз навбатида манбашуносликнинг бу соҳасига жиддий эътибор берилаётгани алоҳида диққатга сазовор.

Конференция Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти, Тарих институти, Санъатшунослик институти, Ўзбекистон тарихи, Темурийлар тарихи музейлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Қатағон қурбонлари тарихи музейи кабилар билан ҳамкорлик асосида уюштирилмоқда. Бу ҳол таълим ва фан интеграциясининг ёрқин ифодасидир.

Конференция ишига муваффақият тилайман, катнашчиларга омад ёр бўлсин.

*Тошкент давлат шарқшунослик
университети ректори
Г.Ш. Рихсиева*